

Dosarul nr. 2ra-1237/22
2-21020841-01-2ra-05092022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – L. Ciubotaru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca

ÎNCHEIERE

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Gervas
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ruslan Cebotaru,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Cebotaru împotriva societății cu răspundere limitată „HiSky” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ruslan Cebotaru și s-a menținut hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis parțial acțiunea,

constată:

La 05 februarie 2021, Ruslan Cebotaru a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de chemare în judecare împotriva societății cu răspundere limitată „HiSky” (în continuare SRL „HiSky”) cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-3, 18).

În motivarea acțiunii a invocat că, la 06 martie 2020, a cumpărat de la SRL „HiSky” bilet pentru cursa de avion Paris-Chișinău, biletul fiind vândut de către agentul companiei din Paris la preț de 153,25 de euro, cu plecarea pentru 18 aprilie 2020. Însă, în ziua plecării, ruta a fost anulată fără să fie anunțat prealabil despre acest fapt.

Reclamantul a relevat că, după câteva luni, la 23 ianuarie 2021, a înaintat SRL „HiSky” cerere prealabilă prin care a solicitat restituirea costului biletului de 153,25 de euro, dar nu a primit nici un răspuns.

Astfel, Ruslan Cebotaru a considerat că, în speță, există premisele necesare pentru tragerea la răspundere materială și morală a SRL „HiSky”, care nu și-a îndeplinit obligația asumată de a-l transporta, însușind banii și refuzând neîntemeiat restituirea acestora.

Reclamantul a menționat că, din cauza acțiunilor pârâtei, a suferit foarte mult psihic și fizic, deoarece nu a fost transportat într-o perioadă de forță-majoră, nu a avut posibilitatea să plece cu altă rută, iar din motiv că s-a aflat la Paris mai

mult timp a suportat cheltuieli suplimentare pentru cazare și mâncare. Alt factor, care i-a provocat suferințe morale, este faptul că SRL „HiSky” a utilizat banii săi și neîntemeiat a refuzat restituirea lor, ceea ce i-a cauzat o stare de stres, deoarece nu putea dormi, având doi copii mici la întreținere și nu are surse financiare.

Reclamantul Ruslan Cebotaru a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul SRL „HiSky” în beneficiul său a costului biletului în sumă de 153,25 de euro, a sumei de 615 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material pentru analizele medicale, a sumei de 30 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică în cuantum de 2 500 de lei.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Ruslan Cebotaru.

S-a încasat de la SRL „HiSky” în beneficiul lui Ruslan Cebotaru costul biletului de călătorie AAAAWG 132 2300000766/1 în sumă de 153,25 de euro, în lei moldovenești conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 150 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 2 500 de lei.

S-a respins pretențiile cu privire la repararea prejudiciului moral și repararea prejudiciului material pentru achitarea analizelor medicale, ca neîntemeiate (f.d. 46, 53-58).

La 21 octombrie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Ruslan Cebotaru a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 51, 52).

Prin decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ruslan Cebotaru și s-a menținut hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 78, 79-85).

În consolidarea soluțiilor instanțele inferioare au reținut că, de facto, între Ruslan Cebotaru și SRL „HiSky” au loc raporturi civile de transport, în temeiul cărora reclamantul și-a asumat obligația de a achita prețul biletului avia, iar SRL „HiSky” și-a asumat responsabilitatea de transportare a pasagerilor pentru cursa nr. 4H0476 Paris-Chișinău la 18 aprilie 2020.

Însă, zborul nr. 4H0476 Paris-Chișinău, ce urma a fi efectuat la 18 aprilie 2020, nu a avut loc, fiind anulat, din motiv că prin art. 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru perioada 17 martie – 15 mai 2020, iar conform art. 2 pct. 1 și 2 al aceleiași hotărâri, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri: instituirea unui regim special de intrare și ieșire din țară și instituirea unui regim special de circulație pe teritoriul țării.

Astfel, instanțele inferioare au ajuns la concluzia că, deoarece zborul nr. 4H0476 Paris-Chișinău, ce urma a fi efectuat la 18 aprilie 2020, nu a avut loc, fiind anulat, SRL „HiSky” urmează să ramburseze reclamantului Ruslan Cebotaru costul biletului de călătorie în sumă de 153,25 de euro.

Subsecvent, instanțele inferioare au apreciat ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, din motiv că anularea zborului din

speță nu a avut loc din vina SRL „HiSky”, circumstanță care o exonerează de obligația reparării prejudiciului moral pretins de Ruslan Cebotaru.

La 10 august 2022, Ruslan Cebotaru a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând modificarea deciziei recurate și încasarea din contul SRL „HiSky” în beneficiul său a sumei de 30 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral (f.d. 92-93, 94).

În motivarea recursului Ruslan Cebotaru a reiterat temeiurile de fapt ale speței, suplimentar invocând că instanțele inferioare au examinat superficial și subiectiv circumstanțele de fapt, or, acestea nu au dat apreciere faptului că din cauza acțiunilor SRL „HiSky” a fost pus într-o situație de forță-majoră, a suportat cheltuieli suplimentare de cazare și mâncare, ceea ce i-a provocat suferințe morale și afectat starea de sănătate.

Astfel, recurentul a considerat că instanțele inferioare eronat au ajuns la concluzia că SRL „HiSky” nu este exonerat de obligația să-i reparare prejudiciul material și moral suportat din motivul anulării zborului din data de 18 aprilie 2020.

La 05 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă SRL „HiSky” pentru notificare copia recursului declarat de Ruslan Cebotaru împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia (f.d. 95).

Însă, potrivit adeverinței oficiului poștal Chișinău MD-2012 din 26 septembrie 2022, trimiterea poștală DS8007360306AS, expediată în adresa SRL „HiSky” nu a fost reclamantă.

La capitolul dat completul de admisibilitate reține prevederile pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, potrivit cărora „trimiterea nereclamată” este trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia;

Din sensul normei legale precitate se deduce obligația pozitivă a SRL „HiSky” de a se prezenta la oficiul poștal pentru a ridica trimiterile expediate de Curtea Supremă de Justiție.

Respectiv, în circumstanțele speței, se deduce că „nesolicitarea” de către SRL „HiSky” a trimiterii poștale prin care i-a fost notificată copia recursului reprezintă lipsă de interes din partea acesteia față de soarta prezentei cauze.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a

se vedea cauza Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v.

Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 19 mai 2022. Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire nr. 5701, copia deciziei motivate din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 06 iulie 2022 (f.d. 86), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când decizia instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului. Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Ruslan Cebotaru rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea temeiurilor de fapt ale speței.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Ruslan Cebotaru nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Ruslan Cebotaru nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea

eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Ruslan Cebotaru a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ruslan Cebotaru împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ruslan Cebotaru împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh